

CATALANITZACIÓ DE LA TERMINOLOGIA MÈDICA

ASSAIG DE REDACCIÓ D'UN DICCIONARI DE TERAPÉUTICA

pel Dr. GIRONA I CUYÁS

En tots els moviments socials i en totes les evolucions de l'activitat humana hi ha un nexa que actua com a eix i a l'entorn del qual gira tota la virtualitat del moviment. Els moviments nacionalistes han tingut com a eix, la força creadora de la parla.

En el nostre moviment nacional no podia passar d'altra manera; fou la llengua qui ens aplegà en Congressos passats i és la llengua la que ens reuneix avui per a sentar l'afirmació de la cultura mèdica catalana.

Recordeu les paraules de l'himne flamenc: «la llengua és tota la nació». Sí, Ella és la cultura, és el comerç, és la indústria, és tota la força viva de la pàtria.

Per això avui Catalunya sent vibrar la seva ànima amb l'entusiasme de la victòria perquè sap que la cultura mèdica, en recuperar la seva parla, s'alça triomfant amb totes les característiques d'una escola.

Molts encara, aferrats als vells prejudicis, creuen que escribint en castellà fan més ciència perquè són més a llegir-ho.

Res d'això el dia que tots els metges catalans escriguem tots els nostres treballs en català, aquell dia hi haurà una veritable escola catalana que fins ara no hi ha sigut, malgrat els prestigis personals, a causa de no tenir per nexa comú i com expressió única la llengua nostra. Per això cal catalanitzar absolutament el nostre lèxic, cal receptar i escriure en català i cal parlar en català els mots tècnics. Amb aquest fi m'he atrevit a

posar mans a l'obra i he fet una recerca de mots que podria constituir la base del diccionari català de terapèutica.

El meu intent ha estat sols recordar la immensa necessitat de la seva formació.

Ja sé que el vocabulari que presento no és una obra definitiva (ni pot ser-ho de cap mode), ni una obra mediocre tan sols; és un assaig només. El recull ha sigut extret de diccionaris i de botàniques i, naturalment, ha d'estar plagat forçosament de moltes incorreccions.

Per això demano a tots els congressistes que vulguin col·laborar en aquesta obra, perquè amb els esforços de tots poguem editar aviat el diccionari de terapèutica i no ens trobem amb dificultats al receptor.

Cal advertir que *cap precepte legal no priva de receptor en català*.

El vocabulari que presento conté uns 400 noms de plantes, una taula per a la traducció de gran nombre de mots químics, una llista dels noms químics no compresos en la taula anterior i una breu col·lecció de paraules indispensables per a formular:

CONCLUSIONS

1.ª La llengua catalana ha d'esser l'expressió viva del nostre pensament. Ella és harmònica, dúctil i rica per a totes les manifestacions científiques.

2.ª Tots els metges catalans deuen procurar emprar-la en totes les manifestacions orals i escrites (receptes, monografies, etc.), amb l'objecte d'arribar a la formació d'una veritable escola mèdica catalana, ja que no hi ha cap precepte legal que privi l'ús del català.

3.ª Seria convenient es procurés editar diversos vocabularis de mots tècnics, en la confecció dels quals deurién contribuir-hi tots els metges i homes de ciència de Catalunya.

Discussió: Dr. Blanc.

Com a vocal de la Junta Directiva de la Societat Mèdic-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, em felicito de la bona acollida que ha tingut la idea del vocabulari, que en mon concepte ha d'esser doble: català-castellà-llatí i castellà-català, en

favor dels que havem estudiat en universitats on s'ensenya en castellà, i no sols terapèutic sinó mèdic.

Discussió: Dr. Puig i Sais.

Convé posar-se d'acord amb l'Institut d'Estudis Catalans, amb el President de la Secció Filològica del qual, Sr. Fabra, jo havia parlat d'aquest assumpte en nom de la Junta anterior de l'Associació, i estava posseït d'un bon desig per a publicar aviat un vocabulari mèdic català. Així podrien sumar-se els materials recollits pel Dr. Girona amb els que tal vegada tingui el Sr. Fabra i publicar-ho com més aviat millor, sens perjudici de seguir l'obra, encarregant ho a una ponència.

Això convé tant al metge, que de vegades en anar a receptar no sap el nom del medicament, com al farmacèutic per a entendre les receptes. Ademés crec utilíssim que sigui diccionari català-castellà quan menys i viceversa, perquè, com diu el Dr. Blanch, nosaltres, educats en castellà, de vegades no sabem el nom català de certs medicaments, plantes sobretot.

Discussió: Dr. Moragas.

Demana que en el vocabulari proposat, la importància del qual és obvi encomiar, s'ampliï amb les equivalències angleses, alemanyes, franceses i italianes, per a facilitar l'adquisició dels coneixements que es publiquen en aquestes llengües i que de vegades en els diccionaris manuals falta la traducció d'algun terme científic.

Discussió: Dr. Wennberg.

En el pròxim congrés, ademés d'haver-hi les ponències científiques, hi hauria d'haver una ponència amb el fi de constituir definitivament el vocabulari mnemotècnic català de terapèutica i medicina.